

ด่วนที่สุด

ที่ พณ 0307/ 4674

สวด. 1/376
9 ต.ค. 53
14.704.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 14944- 8311
- 9 S.ก. 2553 1/24

กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถ.นนทบุรี 1
อ. เมือง จ.นนทบุรี 11000

๙ ธันวาคม 2553

- เรื่อง การปรับปรุงกรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารตามโครงการแทรกแซงของรัฐบาล
- เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/12684 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2552
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/11489 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2553
- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ข้อมูลแผนภาพสถานการณ์การส่งออกข้าวไทย
2. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) ครั้งที่ 12/2553
3. กรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารตามโครงการแทรกแซงของรัฐบาล
(ฉบับทบทวนแก้ไข ครั้งที่ 1 ตามมติ กขช. ครั้งที่ 12/2553 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2553)

1. เรื่องเดิม

1.1 คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาหารือเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 ลงมติเห็นชอบตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ (หนังสือกระทรวงพาณิชย์ ลับ ด่วนที่สุด ที่ พณ 0309/32 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2552) โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศผู้ดำเนินการเจรจาต่อรองราคาสินค้าเกษตรตามโครงการรับจำนำของรัฐบาลกับผู้แทนรัฐบาลจากต่างประเทศ และหากเจรจาจนถึงที่สุดแล้ว มอบหมายให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้ลงนามในสัญญาซื้อขายได้ในนามของรัฐบาลไทย

1.2 คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาหารือเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2553 ลงมติรับทราบกรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารตามโครงการแทรกแซงของรัฐบาล ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติแล้วเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2552 ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ (หนังสือกระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0307/28 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2553)

2. ข้อเท็จจริง

2.1 กรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารฯ ที่ กขช. ได้ให้ความเห็นชอบและคณะรัฐมนตรีรับทราบแล้วตามข้อ 1.2 ได้กำหนดแนวทางการระบายข้าวสารไว้ 5 วิธีคือ 1) การเจรจาขายแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) 2) การขายในตลาดซื้อ-ขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (AFET) 3) การขายเป็นการทั่วไปให้กับผู้ประกอบการในประเทศ 4) การขายข้าวให้กับองค์กร/หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อสาธารณประโยชน์ และ 5) การบริจาคข้าวในกรณีที่เหมาะสมเพื่อเป็นการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ

ซึ่งในกรณีการเจรจาขายแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ในส่วนของเกณฑ์ราคาได้กำหนดให้เจรจาขายเป็นราคา FOB (Free on Board) โดยอ้างอิงราคาส่งออก FOB เฉลี่ยของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและเทียบเคียงราคาส่งออกของประเทศคู่แข่งกัน โดยพิจารณาความแตกต่างเฉลี่ย (Spread) ของราคาส่งออกข้าวไทยกับประเทศคู่แข่งในอดีตที่ผ่านมา

2.2 กระทรวงพาณิชย์โดยกรมการค้าต่างประเทศอยู่ในระหว่างการเจรจาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐกับรัฐบาลต่างประเทศ โดยได้ยึดตามหลักเกณฑ์และแนวทางตามกรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารฯ ในการเจรจาขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐในราคาเทอม FOB แต่ในขณะนี้ก็มีรัฐบาลหลายประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย บังคลาเทศ มาเลเซีย ไนจีเรีย เซเนกัล เป็นต้น ได้แสดงความประสงค์ขอเจรจาซื้อขายข้าวกับไทยในราคาเทอม CFR (Cost & Freight) เนื่องจากมีความสะดวกในการซื้อมากกว่าราคาเทอม FOB ดังนั้นการเจรจาสถนอราคาขายเทอม FOB ของไทยในบางครั้งจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศผู้ซื้อที่ต้องการซื้อข้าวในราคาเทอม CFR ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเจรจาให้เป็นผลสำเร็จได้

2.3 กระทรวงพาณิชย์ได้นำเสนอเรื่องการซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐในเทอม CFR ตามบัญชาของรองนายกรัฐมนตรี (นายไชยธรรม์ สุวรรณจันทร์) ในฐานะรองประธาน กษช. ต่อที่ประชุม กษช. ครั้งที่ 12/2553 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2553 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดหลักการเพิ่มเติมในส่วนของเกณฑ์ราคาสำหรับการเจรจาขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ว่าให้สามารถเจรจาขายได้ทั้งในราคาเทอม FOB หรือ CFR ดังนี้

(1) ในอดีตที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้ขายข้าวในราคาเทอม CFR ให้แก่รัฐบาลต่างประเทศ ได้แก่ เซเนกัล ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น ดังนั้นการขายในราคา CFR จึงเป็นแนวทางที่ไทยเคยดำเนินการโดยกระทรวงพาณิชย์ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาเรือขนส่งข้าวให้รัฐบาลต่างประเทศซึ่งมีรองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นประธาน เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2527

(2) หากรัฐบาลไทยสามารถสนองความต้องการของผู้ซื้อโดยเสนอขายข้าวในราคาเทอม CFR จะเป็นประโยชน์ต่อสถานการณ์การส่งออกข้าวโดยรวมของประเทศ ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

1) ขยายตลาดข้าวไทยของประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ของโลกในเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์ (นำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละ 2.2 ล้านตัน) อินโดนีเซีย (นำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละ 512,000 ตัน) และบังคลาเทศ (นำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละ 740,000 ตัน) ซึ่งต้องการซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐในเทอม CFR ทั้งนี้ในช่วงปี 2550-2552 ปริมาณการส่งออกข้าวไทยไปยังประเทศในภูมิภาคเอเชียลดลงอย่างต่อเนื่อง

2) รักษาส่วนแบ่งตลาดข้าวของไทยในตลาดที่สำคัญ เช่น ภูมิภาคแอฟริกา ซึ่งเป็นตลาดข้าวที่ใหญ่ที่สุด โดยนำเข้าข้าวจากไทยเฉลี่ยปีละ 4.39 ล้านตัน โดยในขณะนี้หลายประเทศในแอฟริกาได้แสดงความสนใจนำเข้าข้าวจากไทยในรูปแบบรัฐต่อรัฐ เช่น ไนจีเรีย (นำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละ 1.85 ล้านตัน) เซเนกัล (นำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละ 740,000 ตัน)

3) เกิดความยืดหยุ่นในการเจรจาจากการที่ไทยสามารถเจรจาขายข้าวได้ ทั้งเทอม FOB และ CFR ทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่นได้ เช่น เวียดนามและอินเดียที่มีการขายข้าวเทอม CFR เป็นปกติอยู่แล้ว นอกจากนี้ภาคเอกชนได้มีการขายข้าวเทอม CFR ให้กับลูกค้าต่างประเทศเช่นกัน

(3) อย่างไรก็ตามการขายข้าวในราคาทอม CFR รัฐบาลไทยจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาเรือเพื่อขนส่งสินค้าไปยังประเทศผู้ซื้อ จึงอาจมีขั้นตอนในการดำเนินการและมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการบริหารจัดการจะต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและเท่าทันต่อสถานการณ์การค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.4 กษช. ได้มีการประชุมครั้งที่ 12/2553 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2553 โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายไทรรงค์ สุวรรณศิริ) เป็นประธาน และมีมติเห็นชอบการกำหนดหลักการเพิ่มเติมในส่วนของเกณฑ์ราคา สำหรับกรณีเจรจาขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) ตามกรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารตามโครงการแทรกแซงของรัฐบาล ให้สามารถเจรจาขายข้าวได้ทั้งในทอม FOB และ CFR เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการเจรจาให้บรรลุผลสำเร็จ สำหรับการขายข้าวในราคาแบบ CFR ให้ขายให้กับรัฐบาลต่างประเทศในกรณีที่เป็นการค้าที่มีความประสงค์ของผู้ซื้อ ทั้งนี้ การขออนุมัติขายให้แยกเป็นราคา FOB และค่าระวางเรือ (Freight) ให้เห็นชัดเจนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ให้กรมการค้าต่างประเทศนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

2.5 กระทรวงพาณิชย์ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมข้อความในข้อ 5.3 เกณฑ์ราคา ของกรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารฯ ตามมติ กษช. ในข้อ 2.4 แล้ว ดังนี้

“ 5.3 เกณฑ์ราคา

- กรณีขาย G to G ให้เจรจาขายเป็นราคา FOB โดยอ้างอิงราคาส่งออก FOB เฉลี่ยของสภาหอการค้าฯ และเทียบเคียงราคาส่งออกของประเทศคู่แข่ง โดยให้พิจารณาความแตกต่างเฉลี่ย (spread) ของราคาส่งออกข้าวไทยกับประเทศคู่แข่งในอดีตที่ผ่านมา และให้เจรจาขายเป็นราคา CFR (Cost & Freight) ในกรณีที่เป็นการค้าที่มีความประสงค์ของประเทศผู้ซื้อ” (สิ่งที่ส่งมาด้วย 3)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรทิwa นาคาศัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

โทร. 0-2547-5133, 0-2547-5133

โทรสาร 0-2547-4821